

گزارش کنفرانس مؤسسه دولت‌های خلیج فارس در واشنگتن

دگردیسی عربستان سعودی

عربستان سعودی، یک برنامه بلند پروازانه دگردیسی ملی را با هدف متنوع سازی اقتصاد و گریز از وابستگی به نفت، گسترش بخش خصوصی، و تحول روش حکومت آغاز نموده است. البته در این مسیر با چالش‌های دشواری مواجه است. کنفرانس مؤسسه دولت‌های خلیج فارس در واشنگتن با عنوان «دگردیسی عربستان سعودی» یک سال بعد از انتشار «چشم انداز ۲۰۳۰» سعودی، بر محرک‌های اصلی باز شکل دهی این کشور تمرکز نمود.

این گزارش توسط یک روزنامه نگار و مفسر در نیویورک، آقای عمر رحمان و متعاقب کنفرانس مؤسسه دولت‌های خلیج فارس در واشنگتن [۱] با عنوان دگردیسی عربستان سعودی [۲] که در ۱۰ مه ۲۰۱۷ برگزار شد، گردآوری شده است.

همزمان با پیشبرد برنامه بلند پروازانه اصلاحات عربستان سعودی با عنوان چشم انداز ۲۰۳۰، در ۱۰ مه ۲۰۱۷، مؤسسه دولت‌های خلیج فارس در واشنگتن، رهبرانی را از کشورهای خلیج فارس، اروپا و ایالات متحده برای بحث در مورد برهه تاریخی دگردیسی این کشور گرد هم آورد. با اهداف روشنی که توسط شوک ۲۰۱۴ مشخص گردید، دولت سعودی از یک سال پیش اصلاحات گسترده اقتصادی و بخش عمومی را با هدف تنوع بخشی به اقتصاد، منطقی کردن بخش عمومی، کاهش یارانه‌ها، تشویق بخش خصوصی، و نوسازی چارچوب‌های حقوقی و قانونی خود آغاز نمود. این کشور همچنین اقداماتی را در خصوص ترویج حس قوی‌تر هویت ملی سعودی بر مبنای جایگاه این کشور به عنوان مرکز جهان اسلام، پایگاه‌ها و میراث تاریخی و دینی منحصر به فرد، و دیگر انگیزه‌های اجتماعی و فرهنگی چندگانه، شروع کرده است. همه اینها با چالش‌های عظیم منطقه‌ای، رقابت راهبردی با ایران و درگیری نظامی در یمن همراه بوده که باعث فشار به منابع شده و نهایتاً فداکاری شهروندان سعودی را می‌طلبد.

در این فرایند، عربستان سعودی تنش‌های اجتماعی گریز ناپذیری به وجود آورده که مجبور است در سال‌های پیش رو آنها را هدایت نماید. دولت به وضوح در مورد بسیاری از اثرات اجتماعی و فرهنگی چشم‌انداز ۲۰۳۰ سکوت اختیار کرده و این برنامه نیز فاقد شفافیت در مورد چگونگی برخورد دولت با این موضوعات است. دولت باید به دنبال راه‌هایی برای ارتباط اثربخش با شهروندان خود و اشتغال بیشتر زنان در نیروی کار باشد، فضا را برای آزادی بیان فراهم کرده و جایگاهی را برای گفتگو با دولت و هیأت حاکمه فرسوده و محافظه کار تأمین نماید. نهایتاً، عربستان سعودی می‌بایست ظرفیت خود را برای درگیری با منطقه‌ای آشفته، از طریق تقویت هسته نظامی و سیاسی و همچنین توسعه و ارتقای روابط و پیمان‌های خارجی، افزایش دهد.

دولت سعودی باید در اجرای چشم انداز ۲۰۳۰ خود منعطف باقی بماند. اگر این دولت چنین نرمشی را نداشته باشد نمی‌تواند واکنش داخلی، منطقه‌ای و جهانی مناسبی را در مقابل چشم انداز متغیر از خود بروز دهد. موفقیت، مستلزم همکاری اثربخش، مدیریت انتظارات، و ایجاد قواعدی است که به سیاست گذاران اجازه تغییر متناسب با محیط در حال تغییر را بدهد.

عربستان سعودی باید به افزایش سطح شفافیت و گشودگی بازارهای خود ادامه داده و ظرفیت آماری خود را برای تحلیل و انتشار داده‌ها ارتقا بخشد. این امر، دولت را قادر می‌سازد پیشرفت‌ها و پسرقت‌های داخلی را شناخته و به آنها واکنش نشان دهد، سرمایه‌گذاری خارجی را ترویج نماید، و بدهی را با شرایط مطلوب افزایش دهد.

اقدامات ریاضتی سخت، جواب نمی‌دهند. عربستان سعودی گرفتار محدودیت‌های درآمدی ناشی از قیمت پایین نفت خام است اما کاهش مخارج دولت تنها به بخش خصوصی ضربه وارد می‌کند، در حالی که دولت در تلاش برای ترغیب رشد سریع بخش خصوصی است.

پویایی روابط بین دولت و بخش خصوصی را تغییر بده و زمینه ایفای نقش برابر را برای هر دوی آنها فراهم کن. گفتگو با ذینفعان اصلاح بخش خصوصی را حفظ کن تا به دریافت بازخوردهایی ادامه دهی که می‌توانند در تعدیل سیاست‌ها مورد بررسی قرار گیرند.

از تغییرات عمده در ظهور اتوماسیون و فناوری نوین کمال استفاده را داشته باش. به دنبال صنایع با عمر و پایایی محدود نباش؛ به آینده نگاه کن. جوانان را برای دوام در اقتصاد آینده مجهز کن.

در زمان ایجاد شهرک‌های صنعتی، باید در مورد غلبه بر محدودیت‌ها فکر شود. اطمینان حاصل کن که این شهرک‌ها می‌توانند مردم سعودی، و نه صرفاً نیروی کار ارزان خارجی را به کار گیرند.

به اصلاح حوزه‌هایی که نقش اساسی در کسری بودجه داشتند به خصوص یارانه‌ها، ادامه بده.

رویکردی روشن به اثرات اجتماعی و فرهنگی اصلاحات داشته باش. به جامعه مدنی برای عمل به عنوان وزنه تعادل عناصر محافظه کار در جامعه قدرت بده، به گونه‌ای که صدایی رسا و محکم داشته باشد.

توانمندسازی زنان و گنجاندن آنها در نیروی کار، برای موفقیت این پروژه اهمیت حیاتی دارد. فضایی را ایجاد کن تا کارگران بتوانند شکایات شغلی خود را مطرح نمایند.

عربستان سعودی باید به توسعه ظرفیت خود برای واکنش به چالش‌های منطقه ادامه دهد، زیرا این کشور نقش مهمی را در این منطقه ایفا می‌کند.

اشتیاق و انتظارات از دولت دونالد ترامپ در واشنگتن باید به دقت مدیریت گردد. گاری را بیش از حد بار نزن.

یک ابزار اثربخش برای واکنش به پرخاشگری و تجاوز ایران پیدا کن، در حالی که همچنین همزیستی مثبت را نیز دنبال کن.

برای مطالعه و دریافت این گزارش ترجمه‌شده، از لینک دانلود زیر استفاده کنید.

.[٧]

.[٨]